

RAPORT MBI BUXHETIN PËRGJEGJËS GJINOR

1. Të dhëna për programin e përzgjedhur

Emri i programit:

Formimi dhe përmirësimi profesional brenda dhe jashtë vendit (nënprogrami 11)

Spektori (njësia organizative) përgjegjës për zbatimin e programit:

Spektori i Burimeve Njerëzore

Lloji i programit

Horizontale

Vertikale

Si lidhet programi me Strategjinë e Barazisë Gjinore 2013-2020:

Me qëllim të zbatimit të nenit 5 të Ligjit për mundësi të barabarta për gratë dhe burrat, Strategjia për futjen e buxhetit të përgjegjshëm gjinor të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë (2012-2017), si dhe obligimet e përfshira në Metodologjinë për Buxhetimin e Përgjegjshëm Gjinor, Ministria e Mbrojtjes vazhdon zbatimin e buxhetimit të përgjegjshëm gjinor duke përgatitur një deklaratë të dytë buxhetore, si dhe vazhdon procesin e monitorimit të programit 6 "Akademia Ushtarake" për të cilin është përgatitur një deklaratë buxhetore gjinore (2018-2020).

Duke pasur parasysh se Strategjia për Barazinë Gjinore synon promovimin e mundësive të barabarta për gratë dhe burrat, pra perspektivën gjinore, Ministria e Mbrojtjes vazhdon zbatimin e buxhetimit të përgjegjshëm gjinor duke përzgjedhur një nënprogram të ri 11 "Trajnimi dhe përmirësimi profesional në brenda dhe jashtë vendit". Ky nënprogram parashikon planifikimin e burimeve financiare për arsimim, trajnim dhe lloje të tjera të formimit profesional dhe përmirësimin të personelit brenda dhe jashtë vendit, për të cilin është përgatitur një pasqyrë gjinore-buxhetore (2022-2025).

2. Prezantimi

Nënprogrami buxhetor 11 - Përgatitja dhe përmirësimi profesional në vend dhe jashtë vendit përfshin planifikimin dhe monitorimin e shpenzimeve që kanë të bëjnë me aftësimin profesional dhe përmirësimin e punonjësve të Ministrisë së Mbrojtjes dhe Armatës së Republikës së Maqedonisë së Veriut në vend dhe jashtë vendit. Përkatesisht, ky nënprogram është futur në vitin 2020 pas shfuqizimit të nënprogramit të Qeverisë K2 – Aftësim dhe përmirësim profesional..

Në nënprogramin 11 - Formimi dhe përmirësimi profesional brenda dhe jashtë vendit, janë planifikuar burime financiare për:

- mëditjet, shpenzimet e udhëtimit, akomodimi dhe shpenzimet tjera dytësore për udhëtime brenda dhe jashtë vendit në bazë të: seminareve, punëtorive dhe llojeve të tjera të trajnimeve për aftësim dhe përmirësim profesional;
- shërbimet kontraktuale (kosto për arsimim (specializime, studime pasuniversitare), seminare dhe trajnime, si dhe për pagesën e kostove për bashkëpunëtorët e jashtëm të punësuar për realizimin e trajnimeve në vend);
- shpenzime të tjera korrente (shpenzime për shërbime catering për mysafirë dhe delegacione nga vendi dhe jashtë vendit, si dhe për blerjen e materialit përfaqësues).

Me zbatimin e buxhetimit të përgjegjshëm gjinor dhe me përzgjedhjen e këtij nënprogrami të dytë, Ministria e Mbrojtjes vazhdon të përfshijë komponentin gjinor në procesin e planifikimit dhe buxhetimit të nisur në vitin 2018. Duke marrë parasysh implikimet e ndryshme për gratë dhe burrat, në drejtim të zbulimit dhe perceptimit të dallimeve dhe marrjen e masave për të kapërcyer pabarazinë dhe shkaqet e saj; duke mundësuar shpërndarje korrekte gjinore të mjeteve buxhetore nga aspekti i barazisë gjinore.

3. Sfondi/konteksti

Në përputhje me deklaratën gjinore-buxhetore të përgatitur nga Ministria e Mbrojtjes për periudhën 2022-2025, janë parashikuar treguesit e mëposhtëm të prodhimit

- fuqizimi i kompetencave të personelit nga Ministria dhe Armata e përfshirë në NSH (numri i trajnimeve, të dhëna të ndara sipas gjinisë për pjesëmarrësit në trajnime gjinore);
- → rritje e kandidatëve të regjistruar për referim në NSHP brenda dhe jashtë vendit me 10-20%;
- → Rritje 10-20% e përqindjes së kandidatëve të referuar për referim në NSH brenda dhe jashtë vendit.

4. Rezultatet, ndryshimet dhe ndikimet e arritura (kushtet fillestare dhe treguesit që treqojnë ndryshime janë monitoruar)

Sektori i burimeve njerëzore është përgjegjës për planifikimin e nënprogramit 11. Zbatohet në përputhje me Planin vjetor për arsimimin, zhvillimin profesional, specializimin dhe aftësimin e personelit të Ministrisë së Mbrojtjes dhe të Armatës.

Formimi dhe përmirësimi profesional brenda dhe jashtë vendit është i disponueshëm njëloj si për burrat ashtu edhe për gratë, përmes mundësive të barabarta për aftësim profesional dhe përmirësim për kategori të ndryshme të personelit - nëpunës administrativ në Ministri, si dhe personel ushtarak dhe civil që shërben në Armatë.

- Kompetencat e forcuara të personelit nga Ministria dhe Armata e përfshirë në NSH:

- Në drejtim të një kuptimi të përbashkët të rëndësisë së përfshirjes së perspektivës gjinore në edukimin dhe trajnimin e mbrojtjes, u organizua nga UNDP/SEESAC një seminar njëditor mbi perspektivën gjinore për stafin mësimdhënës - 12 profesorë të Akademisë Ushtarake "Gjeneral Mihajlo Apostolski" në Shkup, shtator 2022.

➤ *Forcimi i aftësive dhe kompetencave të veçanta të anëtarëve të grupit të punës për zbatimin e buxhetimit të përgjegjshëm gjinor në Ministrinë e Mbrojtjes:*

- "Gender Training of the Trainers Course", 5-16 shtator 2022, në Kroaci organizuar nga RACVIAC, një anëtar i grupit të punës përfundoi me sukses kursin dhe mori certifikatën e NATO-s.

Anëtarët e grupit punues morën pjesë në aktivitetet/trajnimet gjatë vitit 2022 të organizuara nga Ministria e Punës dhe Politikës Sociale:

- Punëtorja me temën "Monitorimi dhe vlerësimi i arritjeve të Deklaratave Buxhetore Gjinore", me pjesëmarrjen e 4 personave.

- Punëtorja me temë: "Deklaratat e buxhetit gjinor - Raport mbi buxhetimin e përgjegjshëm gjinor, me pjesëmarrjen e 3 personave".

- Punëtorja me temë: "Perspektiva gjinore në financat publike - Buxhetimi i përgjegjshëm gjinor, me pjesëmarrjen e 3 personave".

- Konferencë Rajonale për Buxhetin e Përgjegjshëm Gjinor, me pjesëmarrjen e 2 personave.

- **Kandidatët e referuar për formim dhe zhvillim profesional në vend, pranë Ministrisë së Mbrojtjes, Qendra e Stërvitjes "Dr. Xhozef Kruzel"**(qendër ku zhvillohen trajnime të specializuara (kurse, seminare, punëtori))

Родово разделени податоци за 2022 година:

Në trajnimin e specializuar morën pjesë gjithsej 482 pjesëmarrës, nga të cilët 310 (65%) ishin meshkuj dhe 172 (35%) femra.

Ministria e Mbrojtjes po ndjek trendin e ruajtjes së përqindjes së grave të dërguara në trajnime të specializuara.

- Formimi dhe përmirësimi profesional jashtë vendit

Specializime, trajnime dhe kurse jashtë vendit (kurse në shkollat e NATO-s, Qendrat e Ekselencës; Qendrat partnere për trajnim dhe edukim dhe kurse sipas planeve dypalëshe me vendet e huaja).

Të dhëna të ndara sipas gjinisë për vitin 2022:

Gjithsej 162 persona nga Ministria e Mbrojtjes dhe Armata janë referuar në SOiU, nga të cilët 130 (80%) ishin meshkuj dhe 32 (20%) femra.

- Arsimi, specializimet dhe studimet pasuniversitare:

1 (një) grua e diplomuar në Shkollën e Mbrojtjes Kombëtare;

1 (një) grua e diplomuar në Akademinë e Shtabit të Komandës;

1 (një) grua ka mbaruar shkollën e lartë për nënoficer.

5. Analiza e ndarjeve buxhetore (fondet e planifikuara dhe të shpenzuara, për përfitues, fonde shtesë, kosto specifike për gratë).

Në analizën e alokimeve buxhetore, mund të udhëhiqeni nga:

Analiza e fondeve të shpenzuara në lidhje me treguesit e caktuar për atë program;

Shpërndarja në përqindje e kostove të burrave dhe grave;

Analiza e efekteve dhe ndikimit në arritjen e treguesve të programeve, të destinuara posaçërisht për një kategori të caktuar qytetarësh, burra apo gra.

Në vitin 2022 për këtë nënprogram janë miratuar mjete në vlerë prej 16.000.000 den. nga të cilat janë realizuar 15.550.033 denarë, ndërsa për dërgimin e shkollimit për meshkuj janë realizuar 12.440.000 denarë, ndërsa për dërgimin e shkollimit për femra 3.110.033 denarë.

Fondet e miratuara për këtë nënprogram janë planifikuar për formimin profesional, edukime, kurse dhe lloje të tjera trajnimi për punonjësit e Ministrisë së Mbrojtjes dhe të Armatës, brenda dhe jashtë vendit.

Në nënprogramin e përmendur për trajnime në vend (për trajnime të specializuara) janë planifikuar mjete financiare në vlerë prej 222.945 denarë, ndërsa janë shpenzuar 195.835 denarë (një pjesë e trajnimeve janë realizuar online ose në kuadër të projekteve - donacioneve).

Në trajnimet në vend të organizuara nga Ministria e Mbrojtjes – Qendra Stërvitore “Dr. Xhozef Kruzeli” nga gjithsej 482 pjesëmarrës, 310 (65%) janë meshkuj dhe 172 (35%) femra.

25.000.000 denarë janë miratuar në Buxhetin e Ministrisë së Mbrojtjes për nënprogramin 11 – Përgatitja dhe përmirësimi profesional brenda dhe jashtë vendit në vitin 2023.

6. Grykat e ngushta dhe mësimet e nxjerra

(Si mund ta përmirësojmë politikën/programin në të ardhmen, në mënyrë që të ofrojmë rezultate më të mira në përputhje me treguesit e përcaktuar)

Mësimet e mësuara:

Në kuadër të fazës së dytë të Projektit Rajonal me UNDP / SEESAC - "Forcimi i bashkëpunimit rajonal për integrimin gjinor në reformat e sektorit të sigurisë në Ballkanin Perëndimor", zhvilluar dhe promovuar rajonalisht

"Studimi rajonal për integrimin e perspektivës gjinore në arsim dhe trajnim në sistemet e mbrojtjes në vendet e Ballkanit Perëndimor" - Studim për situatën fillestare (dhjetor 2022).

Studimi përmban të dhëna për situatën fillestare me integrimin e perspektivës gjinore në arsimin dhe trajnimin ushtarak, si dhe informacion mbi praktikën e mira dhe planet për përmirësimin e mëtejshëm të politikave dhe praktikave ekzistuese, d.m.th. rekomandime për avancime të mëtejshme në fushën e integritit gjinor në arsimin dhe trajnimin ushtarak në fusha që janë të rëndësishme për avancimin e mëtejshëm të politikave dhe praktikave të përgjegjshme gjinore në sistemin e mbrojtjes.

Studimi Rajonal mbi situatën fillestare është një shprehje e vendosmërisë së Ministrive të Mbrojtjes përmes veprimeve proaktive për të garantuar respektimin e parimeve të barazisë gjinore dhe mundësive të barabarta, ndaj të cilave të katër vendet dhe sistemet e mbrojtjes të përfshira në projekt (Republika e Veriut Maqedonia, Republika e Serbisë, Bosnja dhe Hercegovina dhe Mali i Zi).

<https://mod.gov.mk/storage/2023/01/integracija-na-rodova-perspektiva-vo-voenoto-obrazovanie-i-obuka.pdf>

7. Përfundime dhe rekomandime

- Futja e një sistemi elektronik për mbajtjen e statistikave, pra krijimi i një baze të dhënash me të dhëna të ndara sipas gjinisë për programin e përmendur, do të mundësonte monitorimin metodologjik të programit duke marrë dhe përpunuar të dhëna për efektet dhe ndikimin në arritjen e treguesve dhe rezultateve të dëshiruara..
- Në Kalendarin e Trajnimeve të Specializuara të Ministrisë së Mbrojtjes në vitin 2023, parashikohet trajnimi gjinor për kategori të ndryshme të personelit me qëllim forcimin e kompetencave të veçanta, duke përfshirë anëtarët e komisioneve të përzgjedhjes dhe referimit në formimin dhe përmirësimin profesional..

Ministërja e Mbrojtjes
s.r. Slavjanka Petrovska